Lietuvos Respublikos ambasada Švedijos Karalystėje

2020 M. LAPKRIČIO MĖN. ŠVEDIJOS EKONOMINĖS SITUACIJOS APŽVALGA

Ūkis, finansai, energetika, transportas, verslas

Švedijos Vyriausybė skirs papildomą 15 mlrd. SEK paramą verslui paveiktam COVID-19

SE Vyriausybė, atsižvelgdama į COVID-19 poveikį verslui (p.s. SE įdarbinimo agentūra praneša, kad COVID-19 pandemijos metu darbo neteko beveik 100 tūkst. SE piliečių), nusprendė iki 2021-06-30 d. pratęsti paramą verslui, kuris dėl COVID-19 yra priverstas laikinai stabdyti veiklą. Bendra finansinės paramos paketo verslui vertė sieks beveik 15 mlrd. SEK. Tokios įmonės galės tikėtis gauti iki 75 proc. subsidijų, priklausomai nuo apyvartos smukimo pandemijos metu. Dėl finansinės paramos galės kreiptis įmonės, kurių apyvarta 2020 m. rugpjūčio – spalio mėn. krito 40 proc., o lapkričio-gruodžio mėn. kris 30 proc. Taip pat papildomai buvo skirta 450 mln. SEK SE Ekonomikos ir regioninio vystymo agentūrai, kuri skirstys paramą verslui.

SE Vyriausybė taip pat nusprendė iki 2021 m pab. suteikti galimybę nuo COVID-19 nukentėjusiam verslui kreiptis dėl mokesčių (PVM ir darbuotojų socialinio draudimo) mokėjimo atidėjimo. 2020 m kovo-lapkričio mėn. SE Vyriausybė skyrė 200 mlrd. SEK paremti verslą susidūrusį su sunkumais dėl COVID-19, o SE mokesčių agentūra jau priėmė sprendimus dėl 100 tūkst. kompanijų mokesčių mokėjimo atidėjimo. Atskira paramos eilutė iš biudžeto numatyta ir individualią veiklą vykdantiems prekybininkams. Į valdžios finansinę paramą (iki 120 000 SEK) galės pretenduoti individualią veiklą vykdantys asmenys, jeigu jų veiklos apyvarta 2020 m. kovo-balandžio mėn., 2020 m gegužės mėn. arba 2020 m. birželio-liepos mėn. nesiekė 50-70 proc. veiklos apyvartos lyginant su atitinkamu laikotarpiu 2019 m.

Taip pat SE Vyriausybė ketina parengti finansinės paramos paketą ir SE turizmo sektoriui, ypač kelionių organizatoriams, kurie dėl atšauktų kelionių dėl COVID-19 sulaukė beveik 700 mln. SEK vertės kompensacijų prašymų iš savo klientų.

Švedijos verslas prašo papildomos valdžios paramos įmonėms nukentėjusioms nuo COVID-19

SE įmonių konfederacija paprašė SE valdžios skirti papildomą paramą SE įmonėms, kurios patyrė nuostolių dėl COVID-19 per antrąją pandemijos bangą. Pateiktame pasiūlyme prašoma: sumažinti reikalavimus įmonėms dėl aplikavimo į valstybės paramą, t.y. kad dėl valstybės finansinės paramos galėtų kreiptis įmonės, kurių apyvarta smuko 30 ir daugiau proc. (p.s. dabar galioja 50 proc. kartelė); perkelti šiais metais nepanaudotas valstybės finansinės paramos lėšas į kitus metus (p.s. 2020 m. SE verslas pasinaudojo tik puse iš numatytų 220 mlrd. SEK paramos fondo lėšų); pratęsti ir 2021 m. mokesčių mokėjimų atidėjimą. 2020 m. pirmosios COVID-19 pandemijos bangos metu SE verslo bendruomenėje 30 proc. išaugo bankrotų skaičius bei 550 proc. darbuotojų atleidimo sk. Prognozuojama, kad dėl užsitęsusios antrosios COVID-19 pandemijos bangos darbo gali netekti 140 - 200 tūkst. žmonių. SE Vyriausybė 2021 m. yra numačiusi papildomą 120 mlrd. SEK paramos fondą šalies verslui nukentėjusiam nuo COVID-19.

Švedijos Vyriausybė skirs finansinę paramą dėl COVID-19 nuostolių patyrusiems individualią veiklą vykdantiems asmenims

2020-11-07 d. Švedijos Vyriausybė priėmė sprendimą nuo lapkričio 9 d. skirti finansinę paramą individualią veiklą vykdantiems asmenims (ypač kultūros, turizmo ir paslaugų sektoriuje) atsižvelgiant į individualią veiklą vykdančių asmenų sumažėjusią apyvartą dėl

COVID-19. Į valdžios finansinę paramą (iki 120 000 SEK) galės pretenduoti individualią veiklą vykdantys asmenys, jeigu jų veiklos apyvarta 2020 m. kovo-balandžio mėn., 2020 m gegužės mėn. arba 2020 m. birželio-liepos mėn. nesiekė 50-70 proc. veiklos apyvartos lyginant su atitinkamu laikotarpiu 2019 m.

Užsienio įdarbinimo kompanijų laikinai įdarbinti asmenys Švedijoje mokės mokesčius Švedijoje

SE parlamentas priėmė SE Vyriausybės teikimą, kad per užsienio įdarbinimo kompanijas laikinai SE įdarbinti asmenys privalės mokėti mokesčius SE. Ši nuostata įsigalios nuo 2021-01-01. Išimtis bus taikoma tik tiems laikinai įdarbintiems darbuotojams, jeigu jie SE dirbs per metus mažiau nei 45 kalendorines dienas.

Švedijos BVP 2020 m. III ketvirtį rodo pozityvius signalus

SE Statistikos departamentas paskelbė SE ekonomikos 2020 m III ketvirčio rodiklius, pagal kuriuos SE BVP III ketv. lyginant su II ketv. augo 4.3 proc. ir tai pagrindinai sąlygojo prekių eksporto augimas – 0.5 proc. Tuo tarpu atskirų ekonomikos sektorių rodikliai nerodė tokių pozityvių ženklų. Pramonės sektoriaus apimtys 2020 m. III ketv. susitraukė 2.6 proc., o paslaugų sektorius – 4.3 proc., lyginant su 2019 m tuo pačiu laikotarpiu. Nedarbo lygis SE išlieka gana aukštas ir siekė 9.3 proc., o infliacija – 0.3 proc.

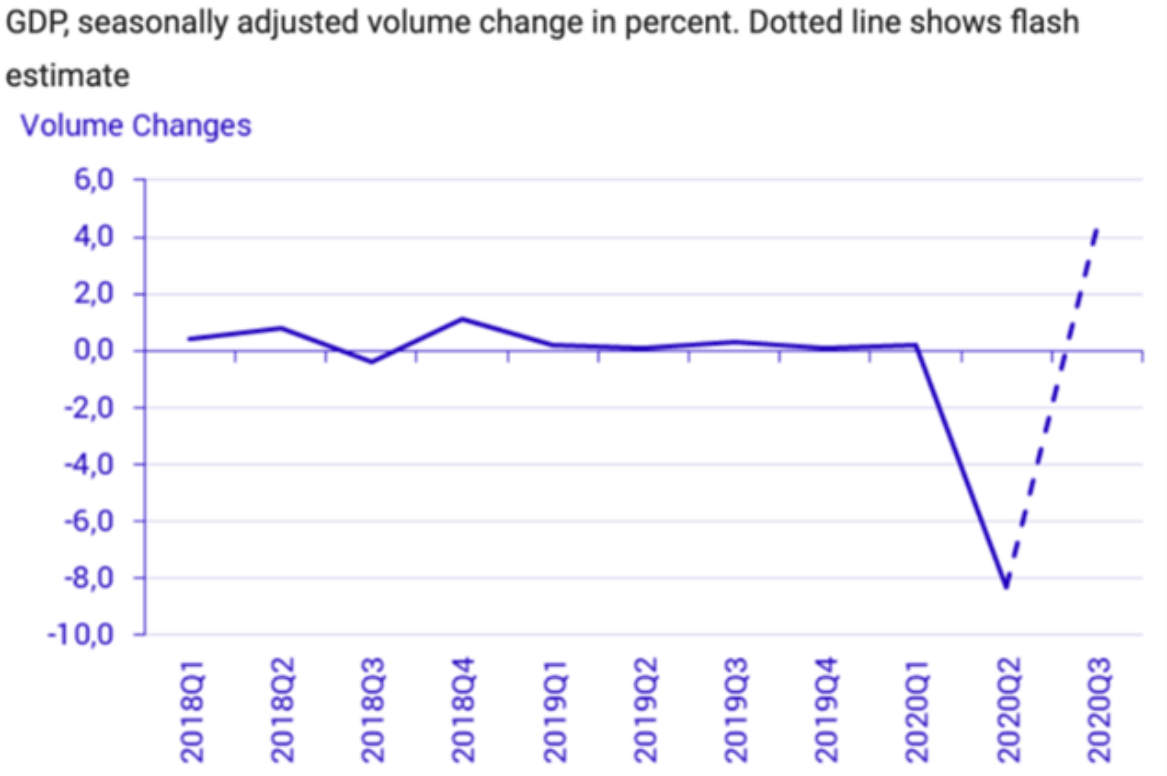

Švedijos teismas laikinai panaikino draudimą Švedijoje naudoti „5G Huawei“ technologiją

SE administracinis teismas laikinai panaikino draudimą naudoti „Huawei“ technologiją vystant SE 5G ryšį. Po SE administracinio teismo sprendimo, PTS nusprendė kol kas atidėti 5G ryšio plėtros konkursą. 2020 m. spalio pab. SE pašto ir telekomunikacijų tarnyba (PTS) nusprendė, pasikonsultavusi su SE saugumo tarnybomis ir ginkluotosiomis pajėgomis, uždrausti Kinijos „Huawei“ ir ZTE kompanijoms dalyvauti konkurse vystant 5G ryšį Švedijoje, dėl grėsmės SE saugumui. Šį PTS sprendimą „Huawei“ kompanija nusprendė

apskųsti bei ėmėsi aktyvių viešųjų ryšių kampanijų kvestionuojant šį sprendimą, o tuo tarpu Kinijos ambasada SE pagrasino. Savo ruožtu, „Huawei“ kompanija viešai reikalauja pateikti įrodymus, kuriais remiantis SE saugumo tarnybos parengė išvadas, kad ši kompanija kelia grėsmę SE saugumui. Argumentuojama, kad SE pažeidžia ES vidaus rinkos taisykles drausdama „Huawei“ produkciją, kuri yra naudojama kitose ES šalyse. „Huawei“ užsimena, kad gali reikalauti kompensacijos iš SE dėl padarytos žalos kompanijos įvaizdžiui. Į viešą polemiką įsitraukė ir tiesioginė „Huawei“ konkurentė vystant 5G tinklą, SE telekomunikacijų kompanija Ericsson, kurios vadovas Börje Ekholm pareiškė, kad minėtas PTS sprendimas varžo konkurencijos laisves ir gali pristabdyti 5G ryšio diegimą SE. Tiesa, reiktų pažymėti, kad Ericsson kompanija yra susirūpinusi, kad PTS sprendimas gali turėti negatyvių pasekmių Ericsson veiklai Kinijos rinkoje, apie ką jau užsiminė Kinijos valdžios institucijos.

Švedija neketina uždaryti audinių auginimo fermų dėl COVID-19 plitimo grėsmės

SE PM Stefan Löfven pareiškė, kad SE, skirtingai nuo Danijos, neketina uždaryti audinių auginimo fermų dėl COVID-19 viruso plitimo grėsmės, argumentuojant, kad nėra pateikta pagrįstų įrodymų dėl mutavusio COVID-19 viruso perdavimo nuo audinių žmonėms.

Brexit ir COVID-19 neigiamai paveikė Švedijos prekių ir paslaugų eksportą į UK

Remiantis SE statistikos duomenimis, SE prekių eksportas į UK per pirmus 2020 m 9 mėn., lyginant su tuo pačiu laikotarpiu 2019 m., smuko 20 proc., o paslaugų – 13,1 proc. Palyginimui, SE eksportas į ES šalis tuo pačiu laikotarpiu smuko 9,7 proc., o paslaugų – 6,9 proc. SE Prekybos ir šiaurės reikalų ministrės Anna Hallberg teigimu, SE eksporto į UK ženklus mažėjimas neigiamai paveiks beveik 70 tūkst. darbuotojų dirbančių automobilių ir apdirbamojoje pramonėje.

Švedija svarsto griežtinti darbo jėgos imigracijos tvarką

SE Teisingumo ir migracijos ministras M. Johansson, atsižvelgdamas į prognozes, kad nedarbo lygis SE 2021 m. turėtų išaugti iki 11 proc., sukritikavo SE dabartinę ultra-liberalią darbo jėgos imigracinę tvarką, kuri leidžia SE kompanijoms nevaržomai atsivežti nekvalifikuotą darbo jėgą iš ne ES šalių. M. Johansson teigimu, reiktų peržiūrėti darbo jėgos imigracijos tvarką, kad būtų išvengta nedarbo lygio kilimo SE. Siūloma įvesti apribojimus nekvalifikuotos darbo jėgos įvežimui iš ne ES, bei išduoti leidimus tik tais atvejais, kai fiksuojamas realus nekvalifikuotos darbo jėgos trūkumas atitinkamuose ekonomikos sektoriuose. Šioms protekcionistinėms priemonėms oponuoja opozicinės Centro ir Liberalų partijos. Minėti apribojimai nebūtų taikomi kvalifikuotos darbo jėgos įvežimui.

Švedijos bankai pasirengę atlaikyti trumpalaikius finansinius praradimus

Fitch Ratings atliko trijų didžiausių SE bankų - Swedbank, Handelsbanken ir SEB – finansinius streso testus, kurie parodė, kad SE bankai yra pasirengę atlaikyti trumpuoju 2020-2022 m. laikotarpiu galimus 120 mlrd. SEK kreditų praradimus, susijusius su COVID-19 negatyviu poveikiu SE ekonomikai. Fitch Ratings, atsižvelgdama į minėtų bankų pateiktus finansinius rodiklius, išėmė juos iš negatyvaus bankų reitingų priežiūros sąrašo. Fitch Reitings suteikti kredito reitingai trims didžiausiems SE bankams: Handelsbanken (turi AA kredito reitingą), SEB (AA-), o Swedbank (A+).

Švedija pirmauja tarp ES šalių pagal R&D skiriamas lėšas

Eurostat paskelbtoje statistinėje suvestinėje apie ES skiriamas lėšas mokslo tyrimams ir inovacijoms (R&D) pažymima, kad 2019 m. ES šalys R&D skyrė iš viso 306 mlrd. EUR.

Tarp ES šalių lyderiauja SE, kuri R&D skyrė 3.39 proc. BVP (p.s. palyginimui, LT skyrė 0.99 proc. BVP), tuo tarpu ES vidurkis – 2.19 proc. SE yra išsikėlusi tikslą 2020 m. skirti 4 proc. BVP R&D sričiai.

Microsoft ketina Švedijoje statyti duomenų centrus

Microsoft pranešė, kad iki 2021 m. ketina SE (Gävle, Sandviken ir Staffanstorp) įkurti mažiausiai tris duomenų centrus . Bendra investicijų apimtis turėtų siekti kelis mlrd. SEK.

LKAB planuoja didžiausias investicijas Švedijos istorijoje

SE kasybos bendrovė LKAB pristatė grandiozinius investicinius planus, siekiant modernizuoti geležies gamybą bei ženkliai prisidėti prie kovos su klimato kaita. Iki 2040 m LKAB ketina investuoti 400 mlrd. SEK į geležies gamybos proceso modernizavimą, siekiant pradėti gaminti geležį nenaudojant iškastinio kuro. Minėti investiciniai LKAB planai turėtų sukurti papildomai 2-3 tūkst. naujų darbo vietų bei padėtų 35 mln. tonomis per metus sumažinti, dėl naujos kartos akytosios geležies (sponge iron) naudojimo, anglies dvideginio emisijas.

Švedijos apgyvendinimo paslaugų sektoriaus apyvarta 2020 m. dėl COVID-19 poveikio turėtų smukti 15 mlrd. SEK

SE Ekonomikos ir regioninio augimo agentūros duomenimis SE apgyvendinimo paslaugų sektoriaus apyvarta dėl COVID-19 2020 m kovo-rugpjūčio mėn. smuko 10 mlrd. SEK. Prognozuojama, kad 2020 m. iki pab. šis skaičius pasieks 15 mlrd. SEK. SE turizmo sektoriuje 2020 m. kovo-lapkričio mėn. buvo atleista 10 tūkst. darbuotojų. Tuo tarpu 2020 m lapkričio mėn. SE apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuje bankrotų skaičius augo 12 proc. (lyginant su tuo pačiu laikotarpiu 2019 m.), o transporto kompanijų dirbančių turizmo sektoriuje – 26 proc. SE Vyriausybė siekdama minimizuoti SE turizmo sektoriaus patirtus nuostolius skyrė beveik 1 mlrd. SEK finansinę paramą.

Švedijos užsienio prekybos balansas išlieka teigiamas

SE Statistikos departamento paskelbtoje SE užsienio prekybos 2020 m dešimties mėn. apžvalgoje nurodoma, kad SE prekių eksportas siekė 128,1 mlrd. SEK, o importas 123,4 mlrd. SEK. Lyginant su 2019 m. tuo pačiu laikotarpiu pažymėtina, kad 2020 m. I-X mėn. SE turėjo 4,7 mlrd. SEK vertės teigiamą užsienio prekybos balansą, kai tuo tarpu 2019 m jis buvo neigiamas ir siekė 3,9 mlrd. SEK. Tai daugiausia nulėmė SE prekyba su ne ES šalimis, kur SE prekių eksportas 21,9 mlrd. SEK viršijo importo apimtis, tuo tarpu SE prekyba su ES šalimis buvo ‚minusinė' ir sudarė 17,2 mlrd. SEK deficitą.

Paskelbti populiariausių prekės ženklų Švedijoje reitingai

YouGov paskelbtame 2020 m. pasauliniame prekių ženklų reitinge švediško kapitalo IKEA užėmė 9-ąją vietą. Tuo tarpu sudarytame populiariausių prekės ženklų SE reitinge pirmauja minėta IKEA, o taip pat mažmeninės prekybos tinklas ICA bei mobilių mokėjimų platforma Swish. Populiariausių prekių ženklų dešimtuke dominuoja maisto produktų gamintojai (Wasabröd, Västerbottensost, Kungsörnen).

BEST BRANDS 2020 IN SWEDEN		
Rank	Brand Name	Score
1	IKEA	43.3
2	ICA	42.7
3	Swish	42.0
4	Wasabröd	37.9
5	Volvo	37.5
6	Yes	35.6
7	Systembolaget	34.6
8	Västerbottensost	33.8
9	Kungsörnen	32.8
10	Apoteket	32.7

Pastabos: nurodytos piniginės sumos perskaičiuotos pagal kursą 1 EUR = 10,16 SEK

Esant poreikiui, Lietuvos ambasada galėtų pateikti detalesnę informaciją apie apžvalgoje minimus Švedijos ekonomikos įvykius ir tendencijas. Prašome atskirai informuokite apie jūsų pageidavimą gauti šią informaciją donatas.butkus@urm.lt

Parengė:
Lietuvos Respublikos ambasados Švedijos Karalystėje patarėjas Donatas Butkus,
tel. +46 8 667 5455,
e-mail: donatas.butkus@urm.lt.
http://se.mfa.lt
Twitter @LTembassySE
FACEBOOK @LithuanianEmbassyStockholm/